

De socialistiske Afrustningsprincipper triumferer i Genève.

Kravet om Genoptagelsen af Genève-Protokollen vokser.
— De smaa Nationer gør Oprør mod Stormagternes Sabotage. — Harmen mod Englands Delegation er stor.

Saa er Folkeforbundet altså alligevel ikke helt til Rotterne endnu. — Med et Eftertryk, der faar enhver virkelig Folkeforbundsven til at frydes, har de sidste Dages Debat om Generalsekretærens Beretning, vist, at de gamle Dage alligevel er ved at rinde ud, at det alligevel ikke uden Kamp skal lykkes Stormagterne med koldblodig Kynisme at omdanne Folkeforbundet til en Karikatur af sig selv, og at den Misligholdelse af Folkeforbundets Statutter, som Stormagterne har praktiseret i de sidste Aar, nu snart maa betragtes som et overtaet Stadium.

Ingen, der har fulgt Folkeforbundet med Kærlighed lige fra den Dag det fødtes, modte til dette Aars Delegeretforsamling med store Forventninger. Alt syntes at ligge saa uendeligt trist. Sammenbrud og Kaos, glippede Haab og Forventninger langs alle de Veje, der fører til Genève.

Genève-Protokollen er død! — Genève-Protokollen leve!

Men naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest. Saaledes og saa i dette Tilfælde. Afrustningen er — til usigelig Ærgrelse for den engelske Delegation, den mest reaktionært sammensatte af alle dannede — blevet det centrale. Lige som man troede, at nu laa den velbevaret og ventede paa Afrustningskommissionens eventuelle Sammenbrud i Gang, naar vore Born var blevet Oldefædre.

Hollands Udenrigsminister sagde det første forførende Ord. Han er ikke Socialdemokrat, men derimod stokkonservativ. Han sagde det forsigtigt, men Meningen var god nok. Han stillede et positivt Forslag om, at Delegeretforsamlingen skulde udtale, at man ikke skulde optage de Principer, der laa til Grund for det Fredsværk, som grundlagdes i 1924 af Mac Donald, Herriot, den saakaldte Genève-Protokol. Naar den hollandske Udenrigsminister gik denne Vej, og ikke rent ud foreslog, at man skulde genoptage hele Genève-Protokollen, saa var det naturligvis af taktiske Grunde, for at faa saa mange Lande som muligt at gaa med, om muligt ogsaa England.

Efter at Holland havde brudt Isen, kom den ene Stat efter den anden: *Finland, Estland, Sverige, Danmark, Letland* og mange flere. Mens Mørket var allertættest brød Solen pludselig igennem.

Chamberlain og Mac Donalds Aand.

Men man forstaar, at Chamberlain, der lige har halshugget Robert Cecil, den ærligste Antimilitarist som findes, er rasende. Han sidder i Delegeretforsamlingen, ikke som den store Statsmand, ikke som Foreren, som alle Spyttskikkere føler sig berøvet ved at faa Lov til at trykke i Haanden, men slet og ret som den, der faar Lussingerne. Der er et tomt Rum omkring den engelske Delegation.

Det var ikke det, Chamberlain

havde ventet: At Mac Donalds Aand pludselig skulde fylde Rummet. At den forhadte Protokol, som skyldtes den ligesaa forhadte første engelske Arbejdsregering skulde genopstaa af de Døde, forlade den Kiste, som Chamberlain havde tømreret til den, da han erklærede den død for evigt, og tale fra den ene af Delegationerne efter den anden.

En Triumf for Internationale.

Men for det internationale Socialdemokrati er disse Dage en Triumf. Det er de Principer, som den socialistiske Internationale har kæmpet for, der nu lyder demonstrativt, ikke blot fra Socialdemokrater i Folkeforbundsforsamlingen, men ogsaa fra konservative Stormænd, som ser den eneste Redning i Internationales Krav.

Men hvad bliver der nu ud af det hele? — Der kommer utvivlsomt fornyet Fart i Sagerne. Briand var tvær, da han horte om Polens Initiativ — Ikke-Ångrebspagten — men det er ganske øjensynligt, at den franske Delegation, en af de dygtigste i Folkeforbundet, klogt ledet af Briand og vor Partifælle Poul Boncour, staar parat til at gaa med til de ønskede Forhandlinger. — Hvad England angaar, er Sagen noget anderledes. En morsom Historie cirkulerer hermede. Chamberlain havde staaet i en Klynge Journalister og drøftet Situationen, og havde været uforsigtig nok til at udtale om hele Aktionen, at den var dum. Herpaa havde en meget kendt Journalist fra et neutralt Land, men en Mand, der nyder megen Anseelse i ledende politiske Kredse i samtlige Hovedstæder, omgaende og alvorligt riposteret: Dumt? — Er det da klogt, at England i Dag er lige saa høven og overlegen som Tyskland før 1914? — Et er i hvert Fald sikkert, at Genève-Protokollen vil leve meget længere end Ministeren Chamberlain.

Det internationale Socialdemokratis store Ansvar.

Men eet er givet, at det internationale Socialdemokrati i dette Øjeblik staar med et vældigt Ansvar. Det gælder om at bringe Arbejder- og Socialistregeringen til Magten i saa mange Lande som muligt i den kommende Tid. Tenk hvilke Perspektiver, om blot England og Tyskland havde socialdemokratiske Regeringer; tenk, om Vandervejle i det Øjeblik man atter skal forhandle om Afrustningen, foruden den finske Partifælle han jo snart faar, kunde tælle Mac Donald og Breitscheld som Medlemmer af Folkeforbundsraadet.

De forskellige Landes Arbejder- og Socialistpartier bør være sig deres Ansvar bevidst. De sidste Dage i Folkeforbundet viser, at vi i et saa fundamentalt Spørgsmaal om Afrustningen, vil kunne vandre et langt Stykke Vej sammen med fremsynede Politikere, som maaske paa alle andre Omraader vil være mere bitre Modstandere.

Frå útheiminum.

Verdensflyverne standser i Tokio.

Verdensflyverne Schlee og Brock har opgivet at fuldføre deres Tur Jorden rundt. Ved Ankomsten til Tokio ventede der de to Flyvere i tusindvis af Advarselsbreve fra Landsmænd, der udtalte deres Beundring for den allerede udførte Bedrift, men som indtrængende fraraadede dem at begive sig ud over Stillehavet, hvor Døden var deres største Chance.

»Pride of Detroit« vil nu blive demonteret, og Flyverne tager med Damprenen hjem.

„Hugo“s Forlis.

Erstatninger til de efterladte.

Aktieselskabet »Myrens« Damp- »Hugo« forsvandt som bekendt for nogen Tid siden ved Grønland. Den langvarige Efterforskning har ikke givet andet Resultat end Fundet af et Navnebrædt fra en af Damprens Baade. »Hugo« er derfor nu officielt erklæret for forlist, og Arbejderforsikringsraadet har derfor tildelt Erstatninger paa 12.000 Kr. til samtlige de ombordværende efterladte.

Folkeforbundet og Alkoholen.

I Kommissionen for teknisk og økonomisk Organisation drøftedes Forslag fra flere Delegationer, nemlig den finske, svenske, ungarske og danske, gaende ud paa at paalægge Folkens Forbund at paabegynde en Kamp mod Alkoholismen ved at faa gennemført Forbud mod alkoholholdige Vine. De Delegerede fra Frankrig, Italien, Uruguay og Australien bekempede dette Forslag, der tilsidst blev trukket tilbage.

Forslagsstillerne vil nu forelægge Delegeretforsamlingen et Forslag, der kun tager Sigte paa Alkoholmisbrug.

Larsen-Ledet i U. S. A.

Hvorledes han undgik at blive hængt.

Larsen-Ledet fortæller i et Rejsebrev fra en lille By i Indiana, U. S. A., følgende:

Da jeg i Nat var færdig med Referatet fra Gaardagens Møde, opdagede jeg, at Pussyfoot bogstavelig talt svømmede i Blod. I Seng og paa Gulv laa der store Pøle. Det kom fra Næsen og var ikke til at standse. Jeg maatte ringe til Nabobyen Warsaw efter en Læge, og først da han en Tid havde arbejdet med min Ven og Vaabenfælle, kunde vi gaa roligt i Seng.

Nu har jeg frelst dit Liv, sagde Pussyfoot.

— Hvorledes det?

— Jo, hvis jeg var blevet fundet død i Sengen i Morgen, var du blevet hængt for Mord.

En gemytlig Gudstjeneste

har Larsen-Ledet været til i Billy Sundays Tabernakel i Amerika. Han skriver i »Afholdsbladet«:

Det blev en rigtig amerikansk Gudstjeneste.

Der var over 4000 Mennesker i Salen. Kordegnen — Professor Rodehaever — hilste dem ved at blæse i Trompet, og da han var færdig med det, raabte han: — Lad os nu alle være glade! Ingen sure Ansigter i Kirken! Smil og bliv ved med at smile!

Op saa sang man den ene Sang efter den anden — muntre, højtidelige, betagende.

— Lidt mere Fløjt i Omkvædet, retleddede Kordegnen. Hvislen i anden Linie og saa Tsju — tsju — tsju! Det var ret! Smiler vi saa alle? Meget vel. Saa træk-

ker jeg mig tilbage og lader Præsten komme til.

Op den muntre Kordegn forsvandt. Ak — jeg kunde ikke lade være med at sende en venlig Tanke hjem til visse Egne af Europa, hvor det betragtes som Tegn (det eneste sikre Tegn) paa Fromhed, at man gaar rundt med Hovedet paa skraa og med nedtrukne Mundvige. De skulde til Amerika, skulde de.

Op saa tog Præsten fat i Kordegnens Sted.

Socialdemokratiet eller Arbejdernes Parti.

Danmarks organiserede Arbejdere tilsiger Socialdemokratiet Støtte i den politiske Kamp.

Paa Fagforeningernes Delegeretmøde i København 23. September vedtoges følgende Resolution:

Repræsentanter for Landets 73 Fagforbund og 7 enkeltstaaende Foreninger, der tilsammen omfatter 312,024 Medlemmer nedlægger en alvorlig Protest imod den overlegne Ligegyldighed, hvormed den nuværende Regering synes at betragte det yderst alvorlige Samfundsanliggende, som Arbejdsløsheden er. Den nuværende Tilstand, som har udviklet sig igennem en Række Aar under Indflydelse af den vilde Spekulation og den forkastelige Inflation er ødelæggende for Arbejderklassen, for dens Hjem og Børn og er demoraliserende for den Ungdom, som i første Linie rammes. Men den nuværende Tilstand er mere end en forbigaaende Arbejdsløshed, det er en Erhvervskrise, som truer med saadan Lammelse af industrielle Erhverv, at den vil efterlade et stort og vanskeligt Beskæftigelsesopgørelse for det danske Samfund.

Arbejderklassen kan ikke betragte denne Tilstand med saadan ligegyldighed, som de besiddende Landbrugere og den nuværende Regering lægger for Dagen. Paa Arbejderklassens Vegne og i Samfundets Interesse maa de faglige Organisationer kræve, at Staten tilvejebringer Beskæftigelsesmuligheder, navnlig naar det private Initiativ, saaledes som det viser sig, er ude af Stand til at røgte denne Opgave.

Mødet giver sin fulde Tilslutning til den Erhvervspolitik, som det socialdemokratiske Parti er traadt i Skranken for. De fra Socialdemokratiets Repræsentanter fremsatte Kriseforslag tog Sigte baade paa den øjeblikkelige Arbejdsløshed og paa det fremtidige Beskæftigelsesopgørelse, og Mødet maa stærkt beklage, at disse Forslag ikke er gennemført, ligesom det maa beklages, at Arbejdsgiverne, af politiske Grunde for at støtte ensidige Told- og Skatteprincipper, svigtede Arbejderklassens og Erhvervslivets Interesser, da der var Mulighed for at skabe et Flertal for en positiv Erhvervspolitik.

De forsamlede Repræsentanter for Fagorganisationerne opfordrer Socialdemokratiets Rigsdagsgruppe til paany at føre Erhvervsspørgsmaalet frem for Rigsdagen ved de nævnte Kriseforslag og til saaledes at fremtvinge en klar Afgørelse i denne vigtige Sag.

Fagforbundenes Repræsentanter tilsiger Socialdemokratiet den kraftigste Støtte i denne Virksomhed og i den politiske Kamp, som maa udkæmpes i det arbejdende Samfunds Interesse.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Syndarlig vanlukka. 7 manns druknaðu.

Amði fekk friggjagadagin flokboð úr Íslandi frá «Tíddarinum», at bátur teirra var hvaldur og 7 manns fórist. Tað er ikki logið, at framhildið verður, at sjómennirnir hava tað gott samanbórið við tó «kontrakte», teir sigla fyrri. Og so, áður enn nakar grunar tað, eru fleiri manns sjólatnir, langt burtur frá sínum kærri hendir henda vanlukka, og tá ið nú so langt er komið út á heystið, hava teir ventað síni aftur — — kold deyðsboð gjøgnum »Føroya Amt«. So verður, so leingi vit hava teir út á tí váta; ein ótti fyrri, at okkurt kann berast teimum á, ein langtan eftir at fáa teir heim aftur, og so brestur eisini henda vónin — — kold boð gjøgnum »Føroya Amt«.

Teir, ið fórust, vóru: Jacob Sigurd Niels Hansen, Tvoroyri, N. J. Nielsen, Johan Nielsen, P. J. Kjerbo, Thomas Jacob Stenberg, Morten Nicolaj Nielsen, M. Fr. Christiansen, allir úr Sumba.

25 Aars Jubilæum.

I Lørdags fejrede Jørdemoder Hansine Hansen hin i Byen sín 25 aarige Virksomhed i Samfundets Tjeneste. Fru Hansen har i disse 25 Aar udført et stort og paaskønnelsesverdigt Arbejde, og har ved sin ihærdige og uegennyttige Optreden været til Ære for sin Stand og til Hjælp og Opmuntring for mange af dem, der lever under Livets Skygger paa forskellige Maader.

Vi ønsker, at Fru Hansen maa kunne fortsætte i sin Virksomhed i mange Aar endnu, og vi haaber, at de Bøster, der af og til fremkommer for at beskære den Stand, som hun repræsenterer for den ikke embedsmæssige Godgørelse som den opbeholder for sit Arbejde, vil forstumme.

Vi sender Fru Hansen hermed vore bedste Ønsker.

Porkeri.

Ílt nýttist av illum.

Omanfyrj standandi orðaták datt mæi huga, tá eg kom heim aftur til Porkeri um dagarnar og frættit, at ein stórir partur av okkara kvinnum mundu latið lív í Porkeris vág.

Her í Porkeris sókn eru nú 480 fígvarar, ið allir liva av fiskiskapi og fiskatúrking. Á undan ári hava vit skrivað til lótgjafið um at gera útveg fyrri, at vit kunna sleppa til sjógvín; tí har er hjallur okkara; men úrslitið er hitt sama: Einkí verður gjort.

Nú ein morgun kom motorbátur úr Vági at heinta fiskafólk hiðani úr bygdini til arbeiðis á Marknøyrri. Einkí hava vit lendlipáðið, uttan eina træbrúg, ið J. Dahl setur út um várini, um som stendur til stormur og havódn tveita hana inn aftur á landi ella fora hana út til havs.

Hendan morgun lá vindurin út av landinum. Motorbáturin, ið gjørdur var fastur við brúnna, togaði hana til havs við sær, júst tá e. u. 20 konufólk og óvitar vóru ødd á brúnni.

Var tað ein sjóveðursdag, og mannafólk við burtur, kom eingin kvinnan livandi aftur á land; men til allar lukku vóru allir menn heima um dagin. Teir drógu bátar úr nesti í oman og bjargaðu øllum við livinum; men fleiri vóru so illa farin, at læknin mátti koma til hjálps.

Soleiðis er livið í Porkeri. Tað er einki undarligt, um fólk ótalast og spyr, hvat okkara lótingsmenn og ríkisdagsmenn gera.

Ílt nýttist av illum, og ílt hara vítið notið av »Sambandinum«. Veturin stendur fyrri durum, — okkara fiskimenn koma heim úr Íslandi. Tungt er, at teir skulu noyðast at slíta lummarar í vetur, heldur enn teir skulu kunna sleppa á sjógvín. Var tað ólágalt at gjørt eina motorbátahavn, so segðist einki um tað; men her, som náttúran sjálf hevur skapað øll líkindir í so máta, — her skuldi vit tó kunna fingið tað gjort.

»Samband er gott«, sigur »Dimmæg« men vit merkja lítið til tess.

Í Porkeri, hin 22.—9.—27.

J. H. D.